

VU Research Portal

Inequalities in children's energy balance-related behaviours: a European perspective

Fernandez Alvira, J.M.

2014

document version

Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)

Fernandez Alvira, J. M. (2014). *Inequalities in children's energy balance-related behaviours: a European perspective*.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

vuresearchportal.ub@vu.nl

SAMENVATTING

Overgewicht bij kinderen is één van de belangrijkste volksgezondheidsproblemen van deze eeuw. Ondanks dat sommige kinderen meer aanleg hebben om overgewicht te ontwikkelen, kan de toename in het vóórkomen van overgewicht bij kinderen niet door erfelijke invloeden worden verklaard. De toename wordt met name veroorzaakt door veranderingen in leefstijl die leiden tot te veel eten en te weinig bewegen, en dus een te hoge energiebalans. Om te voorkómen dat kinderen overgewicht ontwikkelen, moeten preventie programma's zich richten op de belangrijkste gedragingen die hierbij een rol spelen. Daarbij moeten we ook in acht nemen dat overgewicht vaker voorkomt bij kinderen uit gezinnen met een lagere sociaaleconomische positie. Tevens blijkt dat bij Europese 10-12 jarigen het vóórkomen van overgewicht en de daaraan gerelateerde gedragingen, zoals het overslaan van het ontbijt, hoge frisdrank consumptie, te weinig bewegen, en veel TV kijken, verschillen tussen kinderen van hoger en lager opgeleide ouders en kinderen met en zonder immigratieachtergrond. Inzicht in hoe sociaaleconomische en immigratieachtergronden gerelateerd zijn aan overgewicht en de daaraan gerelateerde gedragingen is noodzakelijk voor het ontwikkelen van effectieve interventieprogramma's en beleid.

Met dit proefschrift wordt bijgedragen aan de beantwoording van de volgende vraagstellingen, gebruik makend van gegevens die zijn verzameld bij 10-12-jarigen en hun ouders in zeven landen in Europa:

- 1- Kunnen verschillen in overgewicht gerelateerde gedragingen de verschillen in overgewicht tussen kinderen van hoger en lager opgeleide ouders verklaren?
- 2- Kunnen verschillen in overgewicht gerelateerde gedragingen de verschillen in overgewicht tussen kinderen met en zonder een immigratieachtergrond verklaren?
- 3- Welke combinaties van verschillende overgewicht gerelateerde gedragingen hebben Europese kinderen en hoe zijn bepaalde combinaties gerelateerd aan het opleidingsniveau van de ouders?
- 4- Is het opleidingsniveau van ouders gerelateerd aan de mate van lichamelijke activiteit van de ouders en aan de mate van lichamelijke activiteit van de kinderen?

5-Kunnen sportdeelname en TV tijd van ouders het verschil in sportdeelname en TV tijd van kinderen van hoger en lager opgeleide ouders verklaren?

Het onderzoek gepresenteerd in dit proefschrift is onderdeel van een groter Europees project: “European Energy balance Research to prevent excessive weight Gain among Youth” (ENERGY)-project. In zeven landen, België, Griekenland, Hongarije, Nederland, Noorwegen, Slovenië, en Spanje, hebben 10-12-jarigen en hun ouders vragenlijsten ingevuld over factoren die gerelateerd kunnen zijn aan overgewicht en enkele daaraan gerelateerde gedragingen, namelijk ontbijten, frisdrank consumptie, sport deelname en TV kijken. Tevens is bij deze kinderen hun lengte, gewicht en middelomtrek gemeten.

Het eerste deel van dit proefschrift (**hoofdstukken 2 en 3**) verkent in hoeverre verschillen in ontbijten, frisdrankconsumptie, sport deelname, TV kijken, actief transport naar school en slapen de verschillen kunnen verklaren in overgewicht tussen kinderen van lager en hoger opgeleide ouders en tussen kinderen met en zonder immigrantenachtergrond. Het bleek dat frisdrankconsumptie, het overslaan van het ontbijt, sportdeelname, TV en computertijd significant samenhangen met het verschil in overgewicht tussen kinderen van lager en hoger opgeleide ouders. Slaapduur en lopend of fietsend naar school gaan waren niet significant gerelateerd aan dit verschil in overgewicht. Deze resultaten suggereren dat interventieprogramma's voor kinderen van lager opgeleide ouders zouden vooral gericht moeten zijn op het stimuleren van dagelijks ontbijten, sport deelname, beperkte/geen frisdrank inname, en beperking van TV en computertijd.

Hoofdstuk 3 richt zich op het verschil in overgewicht tussen Nederlandse en Griekse kinderen met en zonder een immigratieachtergrond. Deze studie laat zien dat dit verschil in overgewicht deels verklaard kon worden door verschillen in frisdrankconsumptie, sportdeelname en slaapduur (bij de Griekse kinderen) en het overslaan van het ontbijt (bij Nederlandse kinderen).

Hoofdstuk 4 laat zien dat lage lichamelijke activiteit in combinatie met hoge frisdrankconsumptie vaker voorkomt bij kinderen met overgewicht of obesitas. Bij kinderen van ouders met een lagere opleiding werd vaker een combinatie van ongezonde gedragingen gezien. Dit laat zien dat het belangrijk is om op meerdere gedragingen te richten bij interventies voor kinderen van lager opgeleide ouders.

In Hoofdstuk 5 bleek dat het niveau van lichamelijke activiteit van de ouders was gerelateerd aan de mate van lichamelijke activiteit van de kinderen in meer dan de helft van de deelnemende landen. Daarnaast bleek het opleidingsniveau van de ouders alleen gerelateerd aan de mate van lichamelijke activiteit van Griekse en Spaanse meisjes en Noorse jongens.

Hoofdstuk 6 liet zien dat hoeveel ouders TV kijken deels kan verklaren waarom kinderen van lager opgeleide ouders meer TV kijken dan van hoger opgeleide ouders. Dit gold voor Griekenland, Hongarije, Nederland en Slovenië. Kinderen van lager opgeleide ouders doen minder aan sport dan kinderen van hoger opgeleide ouders in Griekenland, Hongarije, Noorwegen en Spanje. Deze verschillen konden alleen in Griekenland en Noorwegen deels verklaard worden uit de lagere sportdeelname van de ouders zelf.

In Hoofdstuk 7 worden de belangrijkste bevindingen samengevat en bediscussieerd. Uiteindelijk worden de belangrijkste conclusies en implicaties voor verder onderzoek en volksgezondheid geformuleerd.

De belangrijkste conclusies van dit proefschrift zijn:

Ten eerste, dat frisdrankconsumptie, het overslaan van het ontbijt, sport deelname, TV en computertijd bij Europese 10-12 jarigen bij lijken te dragen aan het verschil in overgewicht tussen kinderen van lager en hoger opgeleide ouders, en tussen kinderen met en zonder een immigrantenachtergrond.

Ten tweede, dat bij kinderen van lager opgeleide ouders een combinatie van ongunstige gedragingen vaker voorkomt dan bij kinderen van hoger opgeleide ouders en dat interventieprogramma's zich op deze combinaties van gedragingen moeten richten om gezondheidsverschillen naar opleiding en etniciteit te verkleinen.

Ten laatste lieten de resultaten zien dat gedrag van de ouders zelf, zoals TV kijken en sport deelname, gerelateerd is aan het gedrag van hun kinderen en daarmee ook verschillen in de gedragingen tussen kinderen van lager en hoger opgeleide ouders kan verklaren.